

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

385.870

Hely

Idő "1913"

Személy

Helyszám

Szerző

Cím Az autobus körül.

Forrás:

Pesti napló

Bp.

1913

IX/28

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Az autobus körül.

— Meg kell-e váltani az omnibust? —

(Saját tudósítónktól.) A szerdai közgyűlésen Rényi Dezső tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője válaszolni fog egy interpellációra, amely az autobus-közlekedés megvalósítása dolgában hangzott el. A válasz fel fogja világosítani azokat, akik még eddig nem tudták, hogy az ügyosztály elaborátumot dolgozott ki a házi kezelésről s a közgyűlés dolga lesz dönteni, vajjon házi, vagy vállalati kezelést akar-e? Ez az elintézési mód nem volna furcsa, hogy ha a tanács állást nem foglalt volna már még pedig a vállalati kezelés mellett. A közlekedési ügyosztály júniusi előterjesztése kimutatta, hogy házi kezelés mellett okvetlenül rosszul járna a főváros, amit a külföldi városok mind konstataáltak, mert autobus sehol a világon nincs községi üzemben. Az előterjesztés részletes adatokkal szolgált ennek bizonyítására: vajjon most az ellenkező adatokat fogják felsorolni? Szakemberek a házi kezelés ellen nyilatkoztak s ezt a véleményt magáévá tette a tanács is: vajjon most a nem szakértőkből álló közgyűlés véleménye súlyosabb lesz?

Játék az, amit ebben a dologban a közgyűlés csinál, még pedig olyan játék, amely a közönség bőrére megy. Sok milliós beruházásról van szó, a fővárosnak nincs pénze s mégis rá akarják kényszeríteni egy olyan üzemre, amely okvetlenül deficitel fog végződni, a városi üzemek mintájára. Azt hiszik talán, hogy a fölemelt pótdótot, amelyet a közel jövőben meg kell szavaznia a közgyűlésnek, lekesedéssel fogják fizetni a polgárok a városi autobusok kedvéért?

A városi autobus-üzemnél van egy igen súlyos kérdés: az omnibusz-vállalat megváltása. Ennek a vállalatnak, amely annak idején 80.000 koronáért jutott az egész üzemhez, olyan szerződést adott a város, amely egyike a legterheesebbeknek. A vállalatnak monopóliuma van s a főváros csak egy évi felmondás mellett válthatja meg a becsértéken. Ez ma 1.800.000 koronát tesz ki: tehát közel két milliót kellene kidobnia a fővárosnak, hogy joga legyen autobuszokat járatni. Éppen ezért az ideiglenes üzemet is — mint azt már említettük — az omnibusz-társasággal közösen akarná megcsinálni, persze igazi pesti mintára: nagy ráfizetéssel. Ahelyett, hogy megtörné

az omnibusz-társaság monopóliumát, még kedvezni akar neki, holott van mód arra, hogy az omnibusz-társaságot tulságos dolyfőből kiköcskentsék. A közgyűlésnek és a tanácsnak össze kellene fogni a közönség érdekében s akkor az omnibuszvállalat monopóliuma csak papirosra maradna. Vegyenek példát arról az osztrák miniszterről, aki megölte a vasutakat, mert nem akartak parirozni: a főváros megcsinálhatja ugyanezt az omnibuszszal, ha figyelmesen elolvassa a szerződését s a társaskocsikról szóló szabályrendeletet. Igenis van mód arra, hogy e súlyos szerződés ellenére is használjanak a közönségnek, csak akarni kell. Ezt az akaratot szeretnők látni a közgyűléstől, nem csak mindig unottan, minden meggyőződés nélkül leadott szavazatokkal!

A társaskocsi-szabályrendelet jogot ad a fővárosnak arra, hogy egyes járatokra, melyek szállókhoz, fürdőkhöz, kiránduló helyekre, pályaudvarokhoz vagy a környékbéli községekbe igyekeznek, koncessziót adjon. Itt van az a pont, amelyen meg lehet sebezni az omnibusz-társaságot, ha a főváros hatósága csakugyan a közönség érdekében akar eljárni. A Lánchíd elzárásának idején tessék kon-

cessziót adni egy autobus-vonalra, amely egy pesti szállótól vagy fürdőtől indul el s az Erzsébet-hídon át egy budai fürdőig vezet! A díjszabást csak egységesen állapíthatja meg a főváros, tehát tessék alacsonyra szabni a viteldíjat. Szeretnők látni, hogy az omnibusz fel fogja-e tudni venni a versenyt? Ha látja a fővárosban az erős, megingathatatlan akaratot, amely a nagy publikum szeretetében gyökerezik, vajjon két milliót fog-e követelni ócska bárkáiért és virslinek való lovaiért? Nem adunk neki hat hónapot s az omnibusz-társaság méltányos ajánlattal fog közeledni ahhoz a fővároshoz, amely a közönség érdekeit erős kézzel tudja megvédelmezni.

A közgyűlésnek utasítania kellene a tanácsot erre az eljárásra, de remélhetjük-e ezt attól a közgyűléstől, amelynek néhány vezető tagja pénz nélkül milliókat kockára tevő üzletekbe akarja belevenni a fővárost? Ha a fővárosi gazdálkodás nagy fölösleggel zárult volna, ha a központi pénztár tele lenne, akkor értenők még a vezetők ellenvéleményt nem tűrő dölyfösségét. A főváros pénztára azonban üres, az adóemelés a jövő esztendőben elkerülhetetlen: ilyen körülmények között csakugyan nincs ok a büszkeségre. Ilyenkor nem imponálnak a hangzatos programok, mert az üres pénztár mindennél jelentősebben beszél. Talán most mégis gondolni kellene arra a közönségre, amely nem bírja tovább ezt a gazdálkodást.